

Edellisen johdosta

Kokouksessaan 9. 12. 1968 Suomen Akatemian kielilautakunta keskusteli tästä prof. Penttilän artikkelista. Seuraavan selonteon numerot viittaavat sen jaksoihin.

1.a) Lautakunta piti prof. Penttilän ohjeita lyhenteiden lukutavoista ja niiden tyylieroista oikeaan osuvina.

1.b) Sen sijaan lautakunta ei yhtynyt prof. Penttilän ehdotukseen kaksoispisteettömän päätteiden merkinnän yleistämisestä. Hänen mainintansa, että kaksoispistettä ei nykyäänkään käytetä, jos lyhenne on vokaaliloppuinen, pätee

vain niihin lyhenteihin, joiden loppuvokaali on myös sanan loppuvokaali, esim. *n:ossa*, *Hkin*, mutta *ha:ssa*, *ka:iin* (= karaattiin), *oy:tä*. Lautakunta pitää edelleen suotavana, että täydellisenä tai kirjaimittain luettavaksi tarkoitettuun lyhenteeseen päätte liitetään kaksoispisteellä (*RUK:n* = 1. reserviupseerikoulun 2. är-uu-koon). Näin kirjoitustapa on sama kuin pienikirjaimisen lyhenteen taivutuksessa (*kk:n* = 1. konekiväärin 2. koo-koon). Jos lyhenne tarkoitetaan luettavaksi sanan tapaan, vokaaliloppuiseen lyhenteeseen on luontevinta lisätä

pääte suoraan (*EFTAn* tai mieluummin *Eftan*); konsonanttiloppuisiin lisätään myös vartalon *i*: *UNICEFin* tai *Unicefin*. — Ilman kaksoispistettä olisivat sellaiset lyhennemerkinät kuin *FBIllä* (= *FBI:llä*) yhtä epäselviä kuin numeromerkintä *IIIIllä*.

2. Lautakunta ei pitänyt kaksoispisteen pois jättämistä myöskään numero- ja muun symbolimerkin jälkeen suotavana. Penttiläkään ei suosittelen sitä kaikkiin tapauksiin, joten merkinnän lyhennemisen vastapainona olisi sääntöjen mutkistuminen.

3. Myöskään pisteen poisjättöä lyhen-

teistä, kun niihin »kuuluu ainoastaan konsonantinmerkkejä taikka ne vokaa-
linmerkkejäkin sisältävinä ovat mahdot-
tomat luettaviksi tavallisten lukusääntö-
jen mukaan», lautakunta ei pitänyt suo-
tavana. Uudistus saattaisi eri asemaan
esim. sellaiset muuten toisiinsa rinnastu-
vat lyhenteet kuin *jne* ja *ym.*, *pjoh*t ja *siht.*,
pv (pienviljelijä) ja *ins*. Lisäksi on tul-
kinnan varaista, mitkä lyhenteet ovat
»mahdottomat luettaviksi tavallisten lu-
kusääntöjen mukaan». — Pisteen pois-
jättöä ei-metristen mittayksiköiden ly-
henteistä kielilautakunta suositteli jo
v. 1950.

MATTI SADENIEMI